

FOCUS NR.31

Welke ondernemingen maken gebruik van de Brusselse financiële instrumenten?

MAXIME PETIT JEAN

Tussen 2014 en 2016 hebben 4 575 ondernemingen gebruikgemaakt van 9 861 tussenkomsten gekoppeld aan 38 Brusselse financiële instrumenten en dit vooreen totaalbedrag van 162 miljoen euro. Dankzij deze financiële tussenkomsten konden de ondernemingen hun economische activiteiten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (BHG) ondersteunen en ontwikkelen. Wat zijn de kenmerken van deze ondernemingen? Op basis van de resultaten van een evaluatie, gecoördineerd door het BISA in het kader van de Go4Brussels-strategie, beantwoordt deze Focus deze vraag.

Vanaf 2017 werd een reeks hervormingen goedgekeurd om de verschillende financiële instrumenten, die in deze Focus worden geanalyseerd, te reorganiseren. Er werden nieuwe instrumenten toegevoegd, andere werden geschrapt en sommige werden gewijzigd, in het bijzonder de toekenningsvoorwaarden en/of de doelgroepen. Deze Focus stelt het gedrag en de kenmerken voor van de ondernemingen die gebruikmaakten van deze instrumenten vóór deze veranderingen. Over enkele jaren zou een analyse van de evolutie van deze aspecten uitgevoerd kunnen worden; dit zou de mogelijkheid bieden om meer inzicht te krijgen in de impact van de veranderingen op het gedrag van de ondernemingen met betrekking tot de financiële instrumenten die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden aangeboden. Dit is een nuttig besluitvormingsinstrument voor de actoren die geïnteresseerd zijn in het gedrag van ondernemingen.

Over welke financiële instrumenten hebben we het?

Een financieel instrument is een door de overheid van het BHG georganiseerde voorziening die een rechtstreekse financiële

overdracht aan een onderneming mogelijk maakt. Dat financiële instrument heeft tot doel de ondernemingen te ondersteunen en hun gedrag te beïnvloeden om zo globale of specifieke beleidsdoelstellingen te realiseren [Buigues & Sekkat, 2011]. Een van de uiteindelijke doelstellingen van deze instrumenten is het creëren van een gunstig klimaat voor de duurzame ontwikkeling van de ondernemingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het behoud van de werkgelegenheid voor de Brusselaars of de verbetering van de buitenlandse activiteiten zijn andere voorbeelden van einddoelstellingen.

38 financiële instrumenten¹ worden geanalyseerd. Om methodologische redenen en omwille van de leesbaarheid wat betreft het soms beperkte aantal ondernemingen waarop bepaalde instrumenten betrekking hebben, worden de instrumenten in functie van hun doelstellingen ingedeeld in vijf categorieën (→ [Kader 1](#)).

Deze voorzieningen zijn aangepast en gewijzigd (of worden momenteel gewijzigd) in het kader van de Go4Brussels-strategie. Deze recente veranderingen komen niet in aanmerking in deze Focus.

1 FINANCIËLE INSTRUMENTEN, BEHEERSORGANEN EN REGELGEVING

Beheersorgaan	Type financieel instrument	Aantal financiële instrumenten	Regelgeving tussen 2014 en 2016
Brussel Economie en Werkgelegenheid (BEW)	Steun voor de bevordering van de economische expansie voor investeringen	6	Organieke ordonnantie van 13 december 2007 betreffende de steun ter bevordering van de economische expansie en de uitvoeringsbesluiten.
	Steun voor de bevordering van de economische expansie, "softe" steun	11 ^{1/}	
	Steun voor de bevordering van de buitenlandse handel	5	Besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 5 juli 2012 houdende uitvoering van de ordonnantie van 13 januari 1994 betreffende de bevordering van de buitenlandse handel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
Finance.brussels	Instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal	7 ^{2/}	Wet van 2 april 1962 tot oprichting van een nationale investeringsmaatschappij en van gewestelijke investeringsmaatschappijen, bij koninklijk besluit van 21 oktober 1980 tot oprichting van de Gewestelijke Investeringsmaatschappij voor Brussel en bij de statuten tot oprichting van de vennootschap sinds 1984. Deze zijn onlangs herschreven in mei 2012.
Innoviris	Steun voor de bevordering van onderzoek, ontwikkeling en innovatie (OOI)	13 ^{1/}	Ordonnantie van 26 maart 2009 tot bevordering van het onderzoek, de ontwikkeling en de innovatie.

1/ Twee van deze instrumenten werden niet geïmplementeerd.

2/ Deze omvatten geen instrumenten met betrekking tot de overgedragen taak inzake het beheer van het Brussels Waarborgfonds door Finance.brussels.

Welke ondernemingen kunnen gebruikmaken van deze financiële instrumenten?

Elk financieel instrument heeft eigen toekenningsvoorwaarden, die zowel door de Europese wetgeving als door de wetteksten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden bepaald. Deze voorwaarden hebben onder meer betrekking op de activiteitensectoren en het aantal voltijdse equivalenten (VTE). Naast deze specifieke voorwaarden zijn er ook transversale voorwaarden aan deze instrumenten verbonden.

Zo kan een onderneming gebruikmaken van een of meerdere financiële instrumenten als het een maatschappelijke zetel of een exploitatiezetel heeft in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (→ Kader 2).

De statistieken in tabel 2 hebben betrekking op alle ondernemingen die tussen 2014 en 2016 gebruikgemaakt hebben van een van de hierboven beschreven financiële instrumenten (1). Een onderneming kan dus gebruikmaken van verschillende categorieën financiële instrumenten in hetzelfde jaar en van dezelfde categorieën van instrumenten, ofwel in hetzelfde jaar ofwel meerdere jaren op rij. Dit verklaart het verschil tussen het aantal unieke begunstigden, 4 575 ondernemingen, en de som van de begunstigden van elke categorie van instrumenten, dat 5 421 ondernemingen bedraagt.

In deze periode was de "softe" steun voor economische expansie (→ Kader 1) de meest verleende steun (2). Anderzijds zijn de totale toekenningen van Finance.brussels en Innoviris, uitgedrukt in toegekende bedragen, het hoogst. Dit wordt verklaard door het feit dat de toegekende bedragen van de instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal en van de OOI-steun gemiddeld veel hoger zijn dan die van de andere categorieën van financiële instrumenten (toegekend door BEW).

2 AANTAL BEGUNSTIGDEN EN TOEGEKENDE BEDRAGEN PER CATEGORIE VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN TUSSEN 2014 EN 2016

	Gemiddeld aantal begunstigden	Gemiddeld toegekend bedrag per begunstigde (€)	Totaal aantal begunstigden	Toegekend totaalbedrag (€)
Investeringssteun - Economische expansie (BEW)	404	26 031,22	1 050	38 862 397,24
"Softe" steun - Economische expansie (BEW)	1 274	5 750,07	2 938	28 444 591,10
Steun voor de bevordering van de buitenlandse handel (BEW)	522	3 206,50	1 006	9 211 757,40
Instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal (Finance.brussels)	102	136 835,24	269	41 569 156,70 ⁴
Steun voor OOI (Innoviris)	61	189 505,48	158	43 965 272,05
Totaal			5 421	162 053 174,50

Bronnen: BEW, Finance.brussels, Innoviris - Berekeningen van Le Spiral/BISA

1. Categorieën van geanalyseerde financiële instrumenten

De steun voor de bevordering van de economische expansie wordt beheerd door Brussel Economie en Werkgelegenheid (BEW). Enerzijds is de investeringssteun bedoeld voor de ondersteuning van investeringen in de oprichting of uitbreiding van een vestiging, het realiseren van energiebesparingen of het aanpassen van een locatie aan de Europese normen. Anderzijds maakt de “softe” steun het ook mogelijk om aanwerving, opleiding en adviesdiensten te ondersteunen, voornamelijk voor micro-, kleine en middelgrote ondernemingen. Deze verschillende steunmaatregelen werden hervormd door de ordonnantie van 3 mei 2018 betreffende de steun voor de economische ontwikkeling van ondernemingen en de uitvoeringsbesluiten.

De instrumenten voor de bevordering van de buitenlandse handel worden ook beheerd door BEW en zijn bijvoorbeeld gericht op de creatie van een informatiedrager, commerciële prospectie van markten buiten de Europese Unie of de deelname aan beurzen in het buitenland. Deze verschillende steunmaatregelen zijn enkel toegankelijk voor micro, kleine en middelgrote ondernemingen. Deze steunmaatregelen werden hervormd door het besluit van 19 juli 2017 betreffende de bevordering van de buitenlandse handel van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Meer info over deze twee categorieën van instrumenten: <http://werk-economie-emploi.brussels/nl/premies-ontdekken>, geraadpleegd op 3/6/2019).

De instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal worden aangeboden door Finance.brussels. Ze omvatten zowel deelnemingen in kapitaal als leningen, inclusief het verstrekken van microkredieten. De doelgroepen zijn gevarieerd, gaande van volledig ontwikkelde ondernemingen tot kleine Brusselse ondernemingen (meer details: <https://www.finance.brussels/nl/finance/funding>, geraadpleegd op 3/6/2019).

Tot slot wordt de steun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie (OOI) verleend door Innoviris, het Brussels Instituut voor Onderzoek en Innovatie. Het hoofddoel van deze steun is ondernemingen aanmoedigen OOI-activiteiten op te zetten of aanvullende OOI-activiteiten uit te voeren (meer details: <https://innoviris.brussels/nl/ontvang-financiele-steun> geraadpleegd op 3/6/2019).

De begunstigde ondernemingen hebben verschillende wensen en strategieën met betrekking tot de beschikbare financiële instrumenten. Tussen 2014 en 2016 maakte 85% van de begunstigde ondernemingen gebruik van één enkele categorie van financiële instrumenten. Om een diepgaandere analyse mogelijk te maken, worden de financiële instrumenten gegroepeerd per beheersorgaan (BEW, Finance.brussels en Innoviris). Daaruit blijkt het volgende:

- Weinig ondernemingen maken gebruik van zowel de instrumenten aangeboden door BEW als deze aangeboden door Innoviris en/of Finance.brussels (3): 96% van de begunstigten van BEW maakt geen gebruik van de andere instrumenten voorgesteld door de twee andere instellingen. Dit is eigen aan het grote aantal toekenningen door BEW (4 323 ondernemingen tussen 2014 en 2016) in vergelijking met de andere twee entiteiten: Finance.brussels (269 ondernemingen) en Innoviris (158 ondernemingen).

- Concentreert men zich op de ondernemingen die gebruikmaken van de financiële instrumenten van Finance.brussels en Innoviris, dan biedt figuur 3 een ander perspectief: 34% van de ondernemingen die een toekenning van Finance.brussels (92 ondernemingen) genieten en 52% die een tussenkomst van Innoviris genieten (82 ondernemingen) zijn eveneens begunstigde van BEW.

Welke zijn de ondernemingen die een beroep doen op de financiële instrumenten?

Dit deel van de Focus analyseert de kenmerken van de ondernemingen die tussen 2014 en 2016⁵ gebruikmaakten van de financiële instrumenten. De omvang, het jaar van activiteit, de rechtsvorm, de activiteitensector, het exportkarakter en het aantal vestigingen van de betrokken ondernemingen worden geanalyseerd. De methodologische aspecten van de gebruikte gegevens worden uiteengezet in Kader 3.

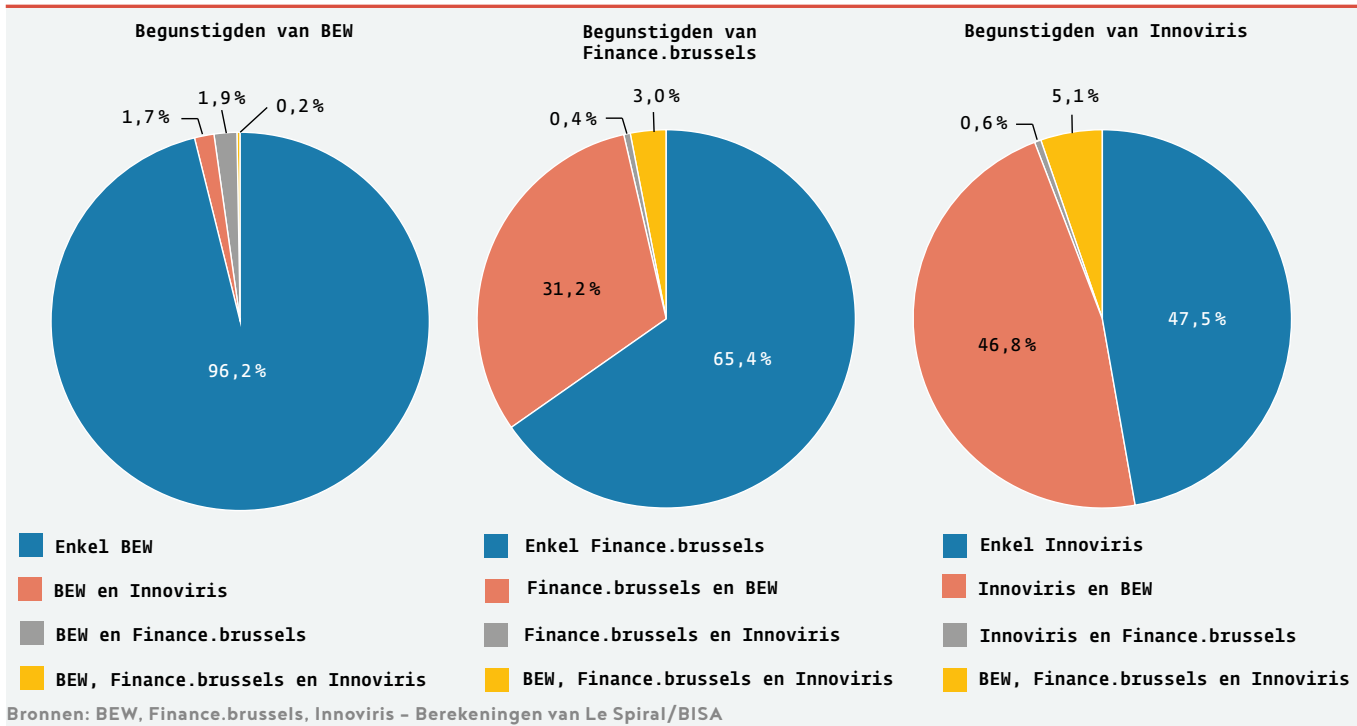

2. Verschillende vormen van begunstigde ondernemingen

Volgens de Europese definitie is een onderneming een entiteit die een economische activiteit uitoefent, ongeacht de rechtsvorm². Een aantal verschillen dienen te worden benadrukt:

- Een onderneming kan de eigen rechtsvorm kiezen: natuurlijke persoon (d.w.z. zelfstandige³) of rechtspersoon (naamloze vennootschap, vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, coöperatieve vennootschap, vereniging zonder winstoogmerk enz.).
- Een onderneming kan al dan niet btw-plichtig zijn.
- Een onderneming heeft een maatschappelijke zetel en kan een of meerdere exploitatiezetels hebben. Dit bepaalt of een gewestelijke voorziening al dan niet toegankelijk is. Op statistisch vlak wordt de vestigingsplaats van een onderneming bepaald op basis van de maatschappelijke zetel van de onderneming voor rechtspersonen en op basis van de woonplaats voor natuurlijke personen, ook al worden de meeste activiteiten niet uitgeoefend op de maatschappelijke zetel (maar in andere gemeenten, gewesten of landen)
- Sommige vennootschappen moeten jaarlijks een balans indienen bij de Nationale Bank van België. Het model van deze balans varieert naargelang de grootte van de onderneming. Natuurlijke personen (zelfstandigen) vallen niet onder deze verplichting.
- Alle ondernemingen moeten hun loontrekkende werknemers aangeven bij de RSZ. Sommige ondernemingen hebben geen loontrekkende werknemers maar werken enkel met zelfstandigen.

3 VERDELING PER BEHEERSORGAAN VAN DE ONDERNEMINGEN DIE GEBRUIKMAKEN VAN DE FINANCIËLE INSTRUMENTEN, TUSSEN 2014 EN 2016

Kleine ondernemingen

De meerderheid van de begunstigde ondernemingen heeft, ongeacht het financiële instrument, minder dan 10 VTE in dienst (4). Bovendien heeft bijna 50% van de ondernemingen die "softe" steun voor economische expansie, steun voor de bevordering van de buitenlandse handel of steun via een instrument voor financiering en toegang tot kapitaal genieten, geen enkele werknemer in loondienst. Dat betekent niet dat er niemand werkt in deze ondernemingen: sommige werknemers, waaronder ook de zaakvoerder, kunnen immers een zelfstandigenstatuut hebben. Onder deze ondernemingen zonder werknemers is een minderheid (tussen 2% en 16%, afhankelijk van de categorie) een natuurlijk persoon, d.w.z. een zelfstandige.

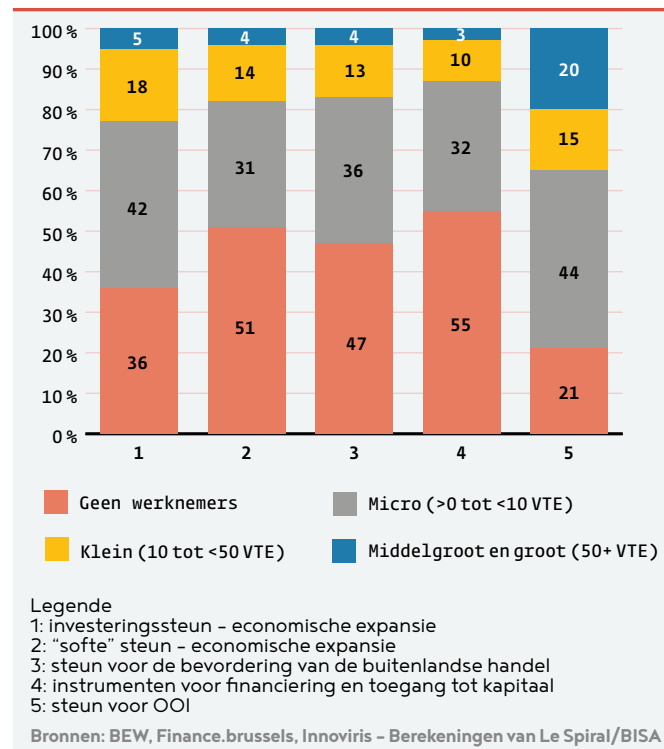
Worden de verschillende categorieën instrumenten vergeleken, dan kan er opgemerkt worden dat de begunstigde ondernemingen die investeringssteun en OOI-steun aanvragen, verhoudingsgewijs groter zijn dan de andere begunstigten. Dit valt te verklaren door de aard van de onderzochte financiële instrumenten: investeringen in nieuwe infrastructures of in de verbetering van bestaande infrastructures, of de ontwikkeling van een onderzoeks- en ontwikkelingsbeleid zijn activiteiten die vaker voorkomen in ondernemingen van een bepaalde grootte.

Bvba en nv, de meest voorkomende rechtsvormen

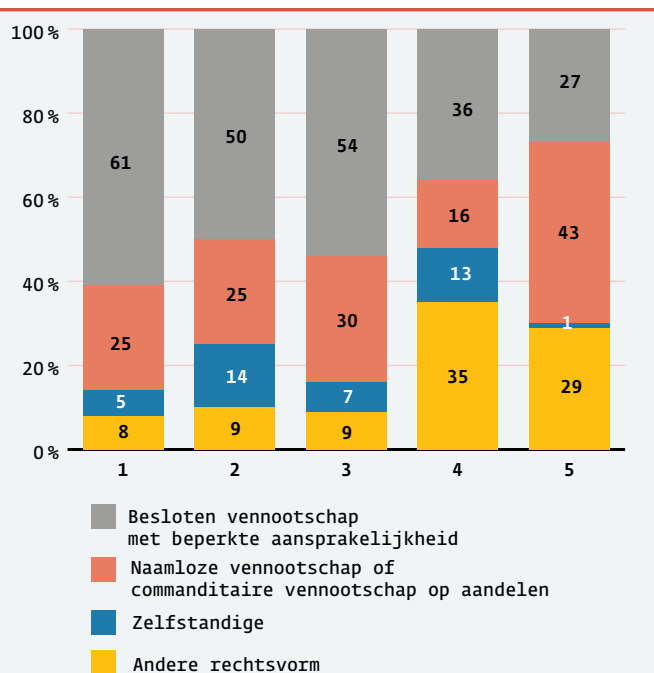
De meest voorkomende rechtsvorm bij de begunstigde ondernemingen is de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid (bvba) (5). Een uitzondering hierop zijn de ondernemingen die een OOI-steun genieten: deze zijn voornamelijk naamloze vennootschappen (nv). Deze rechtsvorm is beter geschikt voor de omvang van die ondernemingen, die gemiddeld groter is (4). Zelfstandigen (natuurlijke personen)

vormen een minderheid van het begunstigde doelpubliek, ook al zijn zij meer aanwezig onder de begunstigten van "softe" steun en van instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal.

4 GEMIDDELD PERCENTAGE VAN DE BEGUNSTIGDE ONDERNEMINGEN TUSSEN 2014 EN 2016 PER GROOTTE EN PER CATEGORIE VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

5 GEMIDDELD PERCENTAGE VAN DE BEGUNSTIGDE ONDERNEMINGEN TUSSEN 2014 EN 2016 PER RECHTSVORM EN PER CATEGORIE VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Legende

- 1: investeringssteun - economische expansie
 2: "softe" steun - economische expansie
 3: steun voor de bevordering van de buitenlandse handel
 4: instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal
 5: steun voor OOI

Bronnen: BEW, Finance.brussels, Innoviris - Berekeningen van Le Spiral/BISA

Diverse activiteitensectoren

Een ander belangrijk aspect om de begunstigde ondernemingen van de verschillende instrumenten te kenmerken, is de activiteitensector. In het algemeen variëren de belangrijkste activiteitensectoren naargelang de categorieën van financiële instrumenten (6), ongeacht de sectoren die voor deze instrumenten in aanmerking komen. Zo behoren de activiteiten met betrekking tot handel bijvoorbeeld tot de belangrijkste activiteiten die worden gefinancierd in het kader van de steun voor economische expansie, de steun voor de bevordering van de buitenlandse handel en de instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal. Anderzijds komt de OOI-steun veel minder vaak voor in deze activiteitensector. De horeca wordt voornamelijk ondersteund door investeringssteun en door de instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal. Parallel hiermee behoren de sectoren van de gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten en de industrie tot de vijf meest ondersteunde sectoren voor alle geanalyseerde categorieën.

De ondernemingen die steun ontvangen voor de bevordering van de buitenlandse handel en OOI exporteren meer

De ondernemingen die steun ontvangen voor de bevordering van de buitenlandse handel zijn hoofdzakelijk ondernemingen die reeds exporteren. Omgekeerd zijn de ondernemingen die gebruikmaken van een instrument voor financiering en toegang tot kapitaal voornamelijk ondernemingen die niet exporteren (7).

6 IDENTIFICATIE VAN DE VIJF ACTIVITEITENSECTOREN MET HET GROOTSTE AANTAL BEGUNSTIGDEN TUSSEN 2014 EN 2016 PER CATEGORIE VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

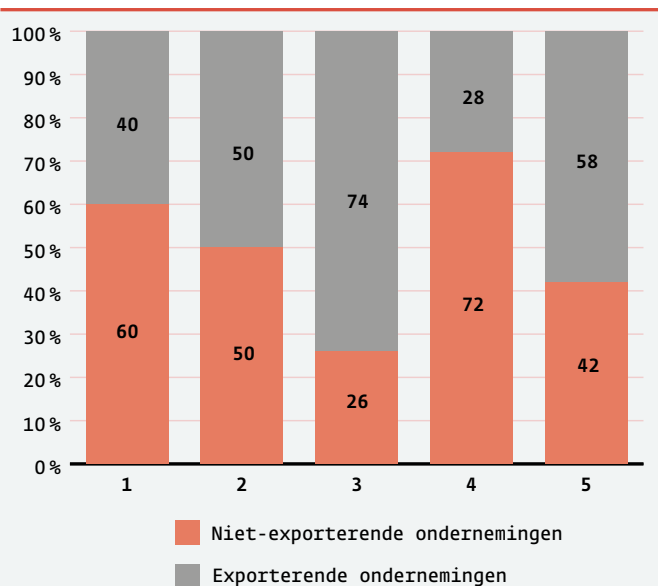
Activiteitensectoren	1	2	3	4	5
Industrie	11%	5%	9%	6%	4%
Bouwnijverheid	6%				
Handel; reparatie van auto's en motorfietsen	26%	16%	26%	25%	
Verschaffen van accommodatie en maaltijden	26%			19%	
Informatie en communicatie		14%	17%	10%	42%
Gespecialiseerde, wetenschappelijke en technische activiteiten	11%	37%	31%	15%	26%
Administratieve en ondersteunende diensten		7%	6%		
Menselijke gezondheidszorg en maatschappelijke dienstverlening					4%
Overige diensten					7%
Ondernemingen vertegenwoordigd door deze 5 sectoren	80%	79%	89%	75%	83%
Ontbrekende gegevens	0,66%	1,44%	0,51%	6,62%	3,30%

Legende

- 1: investeringssteun - economische expansie
 2: "softe" steun - economische expansie
 3: steun voor de bevordering van de buitenlandse handel
 4: instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal
 5: steun voor OOI

Bronnen: BEW, Finance.brussels, Innoviris - Berekeningen van Le Spiral/BISA

7 GEMIDDELD PERCENTAGE VAN DE BEGUNSTIGDE Ondernemingen TUSSEN 2014 EN 2016 DIE AL DAN NIET EXPORTEREN, PER CATEGORIE VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

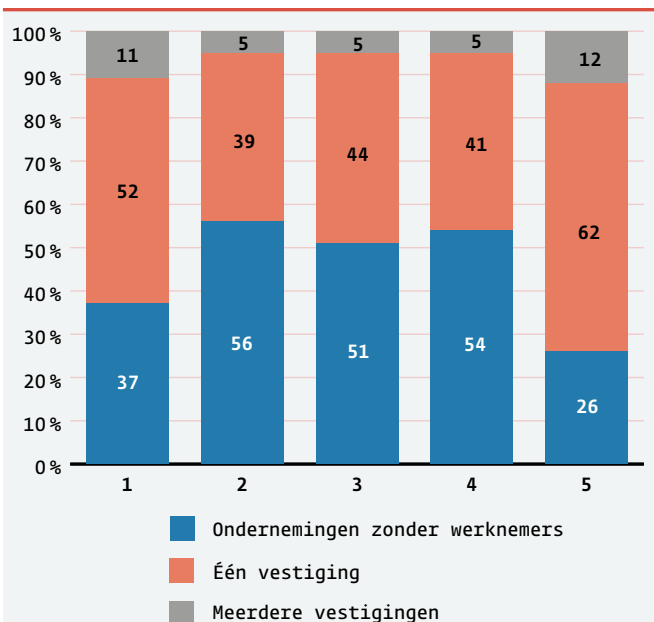

Legende

- 1: investeringssteun - economische expansie
- 2: "softe" steun - economische expansie
- 3: steun voor de bevordering van de buitenlandse handel
- 4: instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal
- 5: steun voor OOI

Bronnen: BEW, Finance.brussels, Innoviris – Berekeningen van Le Spiral/BISA

8 PERCENTAGE VAN DE BEGUNSTIGDE Ondernemingen TUSSEN 2014 EN 2016 EN DE STRUCTUUR VAN Ondernemingen PER CATEGORIE VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Legende

- 1: investeringssteun - economische expansie
- 2: "softe" steun - economische expansie
- 3: steun voor de bevordering van de buitenlandse handel
- 4: instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal
- 5: steun voor OOI

Bronnen: BEW, Finance.brussels, Innoviris – Berekeningen van Le Spiral/BISA

De meerderheid van de begunstigde ondernemingen met loontrekkende werknemers heeft één enkele vestiging in het BHG

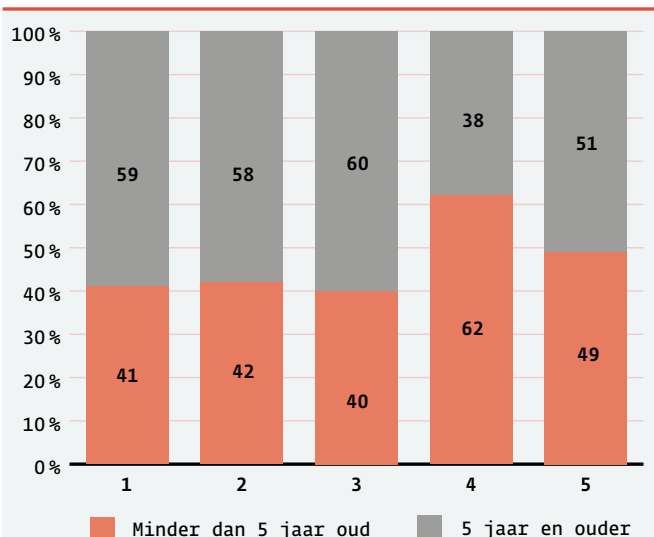
Het voorlaatste geanalyseerde kenmerk heeft enkel betrekking op ondernemingen die werknemers in loondienst tewerkstellen: worden de activiteiten uitgeoefend in één of meerdere vestigingen in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest?

In het algemeen hebben de meeste begunstigde ondernemingen met ten minste één werknemer slechts één vestiging, ongeacht het overwogen financiële instrument (8). De ondernemingen die steun voor economische expansie (investeringsluit) en OOI-steun ontvangen, lijken vaker meerdere vestigingen te hebben in vergelijking met de andere⁶. Deze ondernemingen hebben ook vaker werknemers in loondienst.

Evenveel jonge als oudere ondernemingen doen een beroep op de financiële instrumenten

De meeste ondernemingen die steun voor economische expansie en voor de bevordering van de buitenlandse handel ontvangen, zijn meer dan vijf jaar oud, terwijl de ondernemingen die gebruikmaken van een instrument voor financiering en toegang tot kapitaal vaak minder dan vijf jaar oud zijn (9). De helft van de ondernemingen die steun van Innoviris ontvangen, is meer dan vijf jaar oud. In werkelijkheid werd in 2014 het grootste deel van deze steun toegekend aan ondernemingen van minder dan vijf jaar oud. In de loop der jaren is deze situatie omgekeerd: het grootste deel van deze steun wordt toegekend aan ondernemingen van meer dan vijf jaar oud.

9 PERCENTAGE VAN DE BEGUNSTIGDE Ondernemingen TUSSEN 2014 EN 2016 PER LEEFTIJD EN PER CATEGORIE VAN FINANCIËLE INSTRUMENTEN

Legende

- 1: investeringssteun - economische expansie
- 2: "softe" steun - economische expansie
- 3: steun voor de bevordering van de buitenlandse handel
- 4: instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal
- 5: steun voor OOI

Bronnen: BEW, Finance.brussels, Innoviris – Berekeningen van Le Spiral/BISA

3. Methodologische elementen

De gegevens die voor deze Focus werden gebruikt, werden aangeleverd door de administraties die de bestudeerde instrumenten beheren (BEW, Finance.brussels en Innoviris) en door Statbel, het Belgische statistiekbureau.

De **grootte van een onderneming** (natuurlijke persoon of rechtspersoon) wordt bepaald op basis van het aantal loontrekkende VTE dat bij de RSZ wordt aangegeven. Het aantal werknemers van een onderneming is de som van de werknemers op de maatschappelijke zetel en deze van alle exploitatiezetels. De gegevens van de RSZ werden ook gebruikt om na te gaan of de ondernemingen over één of meer vestigingen beschikken.

De **leeftijd van de onderneming** wordt bepaald op basis van de inschrijving bij de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO), die gekoppeld is aan de toekenning van een ondernemingsnummer.

De KBO verstrekt ook informatie over de **rechtsvorm van een onderneming**. Hieruit kan afgeleid worden of een onderneming als een natuurlijke persoon of als een rechtspersoon is georganiseerd. Als een onderneming een rechtspersoon is en van rechtsvorm verandert terwijl het een rechtspersoon blijft, behoudt het hetzelfde ondernemingsnummer. Als een natuurlijk persoon echter een rechtspersoon wordt (en omgekeerd), verandert het ondernemingsnummer en is de traceerbaarheid complexer. In deze Focus wordt geen koppeling gemaakt tussen rechtspersonen en natuurlijke personen die mogelijk dezelfde onderneming vormen.

De **activiteitssector** wordt geïdentificeerd door een NACENIS-code. NACE is de statistische nomenclatuur van de economische activiteiten op het niveau van de Europese Unie. De NACENIS-code resulteert uit het gebruik van verschillende informatiebronnen, elk met een bepaalde prioriteit.

De gegevens over de export omvatten zowel goederen als diensten aangezien de geproduceerde informatie gebaseerd is op gegevens van de btw-administratie.

De informatie die wordt voorgesteld om de ondernemingen te karakteriseren, is de informatie die beschikbaar is voor het jaar voorafgaand de toekenning van een van de instrumenten. Deze keuze maakt het mogelijk om, in de mate van het mogelijke, te voorkomen dat de voorgestelde kenmerken worden beïnvloed door het voordeel van het financiële instrument in kwestie. Figuur 10 verklaart deze elementen.

10 AARD VAN DE VOORGESTELDE RESULTATEN

In een notendop

Deze Focus analyseert de ondernemingen die gebruikmaken van vijf categorieën van financiële instrumenten: steun voor economische expansie ten behoeve van investeringen, zogenaamde “softe” steun voor de bevordering van de economische expansie, steun voor de bevordering van de buitenlandse handel, instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal en steun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie.

De belangrijkste elementen om te onthouden zijn de volgende:

- de categorieën van financiële instrumenten zijn verschillend qua publiek dat ze aantrekken, zowel wat de kenmerken als wat het aantal begunstigde ondernemingen betreft. De steun van BEW (economische expansie en bevordering van de buitenlandse handel) bereikt een veel groter aantal begunstigten dan de instrumenten van Finance.brussels of de OOI-steun van Innoviris. Bij deze “BEW-steun” gaat het om veel kleinere bedragen;
- de belangrijkste begunstigten zijn ondernemingen opgericht als bvba en ondernemingen met geen of weinig werknemers in loondienst;
- bepaalde activiteitensectoren (industrie, handel, ICT en gespecialiseerde en wetenschappelijke activiteiten) zijn sterk vertegenwoordigd in vier of vijf categorieën van instrumenten. Dit weerspiegelt het specifieke karakter van het Brusselse ecosysteem van het ondernemerschap dat gebaseerd is op kleine ondernemingen die actief zijn in de dienstensector;
- één op de drie ondernemingen die gebruikmaken van een financieel instrument van Finance.brussels of Innoviris vraagt ook steun aan BEW. Dit signaal wijst op een zekere soepelheid in de keuze van de ondernemingen, die hun aanvragen zouden indienen in overeenstemming met hun ontwikkeling en de daaraan gekoppelde financiële behoeften.

Het belang van deze Focus ligt dan ook in het feit dat er een stand van zaken wordt voorgesteld alvorens de geanalyseerde instrumenten aan te passen of te hervormen. Dit kan als basis dienen voor toekomstige vergelijkingen, met name in het licht van de recente evolutie van de toekenningsvoorwaarden van subsidies en/of de doelgroepen, in het kader van de GO4Brussels-strategie.

Bibliografie

- BUIGUES, P.-A., & SEKKAT, K. (2011). Public Subsidies to Business: An International Comparison. *Journal of Industry, Competition and Trade*, 11(1), 1-24. doi:10.1007/s10842-010-0074-1.
- OBSERVATORIUM VOOR KMO'S. (2019). *Dashboard van kmo's en zelfstandige ondernemers*. Brussel.

Voormeer informatie

- PARY N., WITMEUR O. (2019). *Hoe jonge technologiebedrijven in Brussel zich financieren*, Brussels Studies, nr.131.

Woordenlijst

BEW

Brussel Economie en Werkgelegenheid.

OOI

Onderzoek, Ontwikkeling & Innovatie.

“Softe” steun

Steun ter bevordering van de economische expansie om ondernemingen op verschillende niveaus te ondersteunen: opleiding, speciaal project, consultancy, werken aan de openbare weg, terbeschikkingstelling van lokalen door de onderneming enz.

Noten

1. In het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zijn er nog andere rechtstreekse financiële instrumenten, zoals facultatieve subsidies toegekend uit de werkingsbudgetten van elke minister, en subsidies van andere bestuursniveaus, zoals het Waals Gewest, het Vlaams Gewest, het federale niveau of het lokale niveau. Deze behoren echter niet tot het onderwerp van deze Focus.
2. Deze definitie wordt voorgesteld in de aanbeveling van de Europese Commissie van 6 mei 2003 betreffende de definitie van kleine, middelgrote en micro-ondernemingen.
3. Elke natuurlijke persoon die in België een beroepsactiviteit uitoefent waarvoor hij/zij geen arbeidsovereenkomst of statuut heeft, wordt als 'zelfstandige' beschouwd. Er is geen ondergeschikte relatie.
4. Bij dit bedrag moet er rekening gehouden worden met het feit dat de bedragen die in het kader van de instrumenten voor financiering en toegang tot kapitaal worden toegekend, participaties en leningen zijn die uiteindelijk terugvloeien naar Finance.brussels.
5. De keuze voor deze periode van drie jaar hangt samen met de gegevens waarover het BISA beschikt. Bovendien gaat het hier om de instrumenten vóór een eventuele hervorming van wetteksten of wijziging van de voorgestelde producten waartoe het beheersorgaan heeft beslist (dit was bijvoorbeeld het geval voor de producten van Finance.brussels).
6. Het is mogelijk dat een onderneming meerdere vestigingen heeft, maar dat slechts één ervan werknemers in dienst heeft. Deze gevallen zijn niet opgenomen in deze gegevens.

WETENSCHAPPELIJKE COÖRDINATIE

Astrid Romain

LEESCOMITÉ

Sabrine Cipriano, Line Jussiant, Tine Merlevede

Publicatie vertaald uit het Frans

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Astrid Romain – BISA

©2019 Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Alle rechten voorbehouden.